

KABINET

Copie nr. 10

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
AFDELING VERBINDINGEN
LANGE HOUSTRAAT 28 · 'S-GRAVENHAGE

'S-GRAVENHAGE, 14 Mei 1952

AAN: MIN. VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Ref. No. 5679

Fotocopie nr: 54003

MP,
MINUOR,
Z,
DCA, -/IN.

2711

FC

CODETELEGRAM

Plaats van afzending: DJAKARTA

Datum van afzending: 14-5-1952

Inhoud (Paraphrase) —

Datum van ontvangst: 14-5-1952

Minuor - Distributie

1. Min. U.O.
2. Staatssecr.
3. Ter behandeling aan *Rab*
- 4/5. Verzameling Kabinet.

GEHEIM.

Mede voor Minuor.

Gisteren had ik mijn eerste officiële onderhoud van een uur met de Minister van Buitenlandse Zaken, dat bedoeld was als tour d'horizon en uiteraard aansloot op ons gesprek van 9 Mei, mijn 488.

Mukarto begon over het verzoek van Susanto om uitlevering van Westerling en vroeg hoe het nu eigenlijk met de Westerling affaire stond. Mijn reactie was gebaseerd op de uitvoerige documentatie, welke U mij heeft toegezonden. Ik doordrong Mukarto van de gedachten-gang, neergelegd in Blom 359 en gebruikte met name het argument, dat in Nederland geen SOB van kracht was. Ook zette ik het wettelijke aspect van uitlevering van Westerling uiteen, dat Mukarto begreep. Ik moest daarop de Minister overtuigen, dat geen enkele toezegging kon worden gedaan over verdere behandeling, strafmaat etc. Ik stelde hem verder de vraag, waarom de R.I. Westerling eigenlijk zo graag uitgeleverd wilde hebben, waarop volgde het weinig zakelijke en overtuigende argument dat de Westerling kwestie zo sterk speelde in de sentimenten van het volk. Ik wees vervolgens in het bijzonder op de activiteit van het Nederlandse parket dat wil zeggen van de Nederlandse Regering. Ik vroeg ten slotte, of ik ons gesprek moest interpreteren als een aanvullende demarche op Susanto's stap in Den Haag. Zijn antwoord was ontkennend: hij ging accoord met mijn opvatting, dat de zaak verder zou worden behandeld in Den Haag, waar zij terecht was aangebracht.

Ik bracht daarna het gesprek op de kwestie der Nederlandse arrestanten en wees op de fatale indruk, die deze kwestie in Nederland had gemaakt en bleef maken. Ik vroeg Mukarto of het vasthouden van 56 arrestanten een vertroebeling van de politieke sfeer eigenlijk wel rechtvaardigde: als hij werkelijk een goede verhouding met ons land nastreefde, zoals ik uit onze eerste contacten had begrepen, zou het een te waarderen geste zijn als hij deze zaak tot een bevredigende oplossing zou kunnen brengen. Ik vertrouwde dat hij aan deze kwestie zijn bijzondere en onmiddellijke aandacht zou schenken, hetgeen ik bij ons afscheid herhaalde. Wat de belofte van Mukarto om de zaak met de Minister President te behandelen waard is, weet ik niet.

Het gesprek kwam toen op de politiek tegenover Nederland. Ik wees op het Aneta-bericht mijn 484 en merkte op daarvan niets van mijn regering te hebben gehoord. Mukarto antwoordde zelf ook door Susanto niet in de door Aneta weergegeven zin te zijn ingelicht. Ik vroeg toen hoe de nieuwe Regering tegenover voortzetting van de besprekingen stond en zei dat ik zelf de indruk had gekregen, dat men van Indonesische zijde weinig voelde voor voortzetting van de besprekingen met

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal worden geantwoord.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon worden gesproken.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig te worden opgeborgen.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen te worden verbrand (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door afd. Verbindingen worden vervaardigd.

-2-

CODETELEGRAM

het huidige kabinet. Mukarto antwoordde dat in parlementaire kringen stemmen waren opgegaan om de besprekingen spoedig te hervatten, hetgeen dus bevestigt de uitlating Zain, mijn 484. Naar mijn strikt persoonlijke mening gevraagd, gaf ik te kennen weinig te verwachten van besprekingen juist avant de verkiezingen in Nederland, maar dat ik niet geloofde, dat de Nederlandse Regering zou weigeren in te gaan op een verzoek om samen te spreken. Ik kreeg de indruk, dat Mukarto er ook geen heil in ziet. Ik kreeg bij terugkomst bezoek Uw 375, waaruit ik constateerde dat mijn uitlatingen tegenover Mukarto parallel liepen met het door de Nederlandse Regering vastgestelde beleid op dit punt.

Nieuw Guinea kwam nauwelijks ter sprake. Het zou mij niet verwonderen dat ook de nieuwe regering de door mij reeds sinds enige maanden gesignaleerde lijn zal willen volgen om Nieuw Guinea in de ijkstkas te houden zolang over de unie besprekingen geen resultaat is bereikt.

Ik zei persoonlijk voorstander te zijn van een regeling tussen beide landen, die het elkander toekennen van preferenties mogelijk maakte, zoals Engeland en Amerika met hun vroegere koloniale gebied hadden gedaan. Ik merkte op, dat op dit ogenblik de R.I. dacht dat zulks in het voordeel van Nederland zou zijn, maar dat zulks wel eens kon veranderen bijvoorbeeld wanneer de vraag naar grondstoffen zou verdwijnen. Ik wees op de immigratiebepalingen. Zou de R.I. zich niet nu reeds gebonden achten door het principe van de behandeling op voet van de meestbegunstigde natie, dan zou Nederland buiten de regeling kunnen worden gesteld, wat voor beide landen een voordeel zou kunnen zijn. Mukarto toonde onverwacht veel belangstelling voor de gedachte, maar alweer weet ik niet, welke waarde aan deze reactie te moeten hechten.

Wat de algemene lijnen van de buitenlandse politiek betreft kreeg ik de indruk, dat Mukarto zoveel mogelijk Subardjo's beleid zal willen volgen. Vertrouwelijk beklagde hij zich over "de politici", die niet begrepen, dat een "ontwikkeld" land als Indonesie hulp behoefde van het buitenland: van Amerika, maar zeker ook van Nederland. Hij had dit betoogd in de parlementaire commissie maar men was daar bang voor alles wat zweemde naar buitenlandse invloed: "typische mentaliteit van een pas soeverein geworden land" zei Mukarto. Ik verklaarde het hiermede wel een te zijn maar bedachten de Indonesiers voldoende, dat ook "ontwikkelde" landen niet opzagen tegen vreemde activiteiten op hun gebied? Ik vroeg Mukarto toen welke hij zich als toekomstige politiek tegenover de USA dacht, met name ten aanzien van MSA. Na enige aarzeling antwoordde Mukarto vertrouwelijk dat hij een overschakeling van 511 A op 511 B van de MSA nastreefde.

Mukarto scheen zich meer effect van een samenwerking van de Aziatische en Arabische landen voor te stellen dan ik waarschijnlijk achtte. Het trof mij, dat ook Mukarto zich zeer overdreven denkbeelden maakt over de invloed van Indonesie op het internationale wereld-

Ter bevelling van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

-3-

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Klappapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

CODETELEGRAM

gebeuren: hij meende zelfs dat de R.I. veel had bijgedragen tot het scheppen van dragelijke verhoudingen tussen India en Pakistan inzake Kashmir. Overigens erkende hij misschien nog ietwat te veel "in V.N.sfeer te leven".

Mukarto wilde de post Peking volwaardig bezetten: hij dacht dat de nu al maanden lang afwezige, en overigens in diplomatieke en ook Indonesische kringen minimaal betreunde, Chinese Ambassadeur dan wel weer zou terugkomen.

Mijn eerste indruk over Mukarto is, dat hij vrij openhartig is en van goede wil en dat hij ook tegenover Nederland met zeer goede bedoelingen is bezield; ik vrees, dat hij door een zekere bescheidenheid met betrekking tot zijn kennis en diplomatieke ervaring te veel geneigd is over te nemen wat hem wordt voorgedragen en daarom al gauw een visie deelt zonder te weten, of hij deze zal kunnen doorzetten in het parlement, ja misschien zou deze al kunnen stranden in het kabinet. Hij is voor een Indonesier uitzonderlijk aangenaam in de omgang en vooral in conversatie, maar ik weet niet, of ik op de duur/toch liever te maken heb met de stugge, zwijgzame, maar zeer bekwame Subardjo, die wist wat hij wilde, over het algemeen impopulair was, maar gezag had.

LAMPING 490.

PHR/JS

Ter bevelling van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrasen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.